

כל הצלמים פרק שלישי עבודה זרה

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

פ"א ב ג מ גי"פ מ"ה
עבודת כוכבים ה"כ
י"ד ופ"ט מ"ה מ"ה מ"ה
אסורות ה"ג י"ג סגנון לאון
מה עושה ע"י ס"י קמט
סעיף י"א:

רבינו הגנאל

אמר ר' יוסי מודה ר' יוסי
שאם נטע והבריך והרכיב
שמותר. ותניא בהדיא דר'
יוסי מודה בהא. והנה
הכפנות של ערלה והאילן
שיוצא גורמין לזה הפרי
ומודה ר' יוסי שמותר
מכלל דר' יוסי זה זה
גורם מותר סבירא ליה וכי
תימא לר' יוסי שני ליה
איסורא דעבודת כוכבים
משאר איסורי. ותניא
שדה שנודבלה כובל
של עבודת כוכבים. וכן
פריה שנתפסמה בכרשיני
תרומה תני חזא שדה
תירוע ופרה תשחט. ותניא
אידין שדה תבור. ופרה
תרוה. מאי (ל) האי קתני
שדה תורע רבנן. והא
דקתני תבור רבי יוסי
(אמור) [היא] אפ"ה (ג)
אם נודעה שרי [אלמא]
דהוא סבר זה וזה גורם
מותר. ולא שני ליה בין
איסורא דעבודת כוכבים
לאיסורא תרומה. ודיחין
לא לעולם לר' יוסי שני
ליה בין איסורא דעבודת
כוכבים לשאר איסורי.
והני מתנייתא ר' אליעזר
ליה בין איסורא דעבודת
כוכבים לשאר איסורי.
ורבנן בנייהו דתנן שאור
הכל חולין ושל תרומה
שנפלו בתוך העיסה ואין
באחד מהן שיעור כדי
לחמץ את העיסה ונצטרפו
והימטו רבי אליעזר אמר
אחר אחרון בא. פי
אם השאור של תרומה
נפל אחרון נאסרה העיסה.
ואם של חולין נפל אחרון
מותר וחכמים אומרים
לעולם אין העיסה אסורה
אלא אם היה בשאור של
תרומה שיעור כדי לחמץ
לבדו. ואמר אביי לא שנו
באחרונה אלא שיעור
אילנות לשם אומר ר'
אליעזר אלא שיעור שאור
של חולין אחרון מותר
אבל לא אסור אסור.
אלמא סבר זה זה גורם
אסור. ואעפ"כ אם קדם
וסילק את השאור של
תרומה שויר ר' אליעזר.
ודחי' וממאי דטעמא
דריב' אליעזר כדאביי
אלא מהא דתנן

שאם נטע והבריך. פי' כקונט' בלשון אחרון נטע האגוז ואחר
כך כשנעשה נטיעה הצריך והרכיב צאלין של הימיר (ח) אותו
לשון עיקר ומה שהקשה בקונט' אפי' לא הצריך והרכיב נמי לא
דק דאין נקרא זה זה גורם אלא כשנטיעה מענין אחד כמו

הצרכת איסור צאלין הימיר ששניהם
אילן וכמו וכל נטיעה וקרקע לעיל
אכל אגוז וקרקע שני ענינים הם
ומה שפירש בלשון ראשון הצריך
יחור של ערלה צאלין והיו כמו
ילדה הסבכה צוקנה דעטלה אין
הגדון דומה לראיה דהאיא אפילו למ"ד
זה זה גורם אסור מותר כיון
שצטלה צוקנה וכן משמע לשון צטלה:
שאם נטע. וא"ת מ"ש גדולי אגוז
של ערלה מגדולי (ט) טבל ומעשר
שני סתן חולין ואפי' גדולי תרומה
אלא שגורו עליהן (י) צ"ת דבר וי"ל
דערלה שאסורה בהנאה יש לאסור
הגידולין שגם זה הנאה היא אכל
באיסור אכילה אין לאסור הגידולין
שאינו אוכל האיסור עצמו:

שדה תורע. וכגון שאין הוצל
צעין והוא ליה זה זה
גורם ומותר כדפרישית לעיל גבי
נטיעה: (י) **הא** רבנן. והא דשרו
לעיל נטע והצריך והרכיב לאו משום
דאית להו זה זה גורם מותר אלא
משום דמה שגדל מן האגוז עצמו
יהא מותר ואסרי רבנן בעבודת
כוכבים לעיל דאף היא נעשה וכל
הו"ה לשאר איסורין: **עד** שיהא
באיסור כדי לחמץ. פירוש ואלו אסור
אפי' יש בהיתר נמי כדי לחמץ וא"ת
היכי מייית מדרבנן זה זה גורם
מותר דלמא שני להו צין עבודת
כוכבים לשאר איסורין י"ל דהכי מייית
(ב) מדר"א נשמע לרבנן דכי היכי
דאסר אף צטלה איסורין ואינו מחלק
רבנן נמי דשרו לא יחלקו:

דלמא טעמא דר"א כו'. פי'
ולעולם זה זה גורם
מותר: **אלא** ר"א ורבנן דעצים.
משום דקאמר הא ר"א והא רבנן
מהדר אפלוגמיהו ולפ"ז הדימו
הצרייתות מתורכות הא ר' יוסי ורבנן
דידה דצדיק זה זה גורם אסור
והא ר"א ורבנן: **יולריך** אסור
המלאה. פי' צוקונט' דמי עזי
איסור משמע ולכן תהא הפת מותרת
וקשה דל"כ אפי' צלא נעערה נמי
יש להחזיר בהולכת הנחת העיסה לכן

הצריך והרכיב. (י) אם הצריך או הרכיב יחור של ערלה צאלין
זקן מותרים פירומיהן מיד אע"פ שלא מלאו להן שני ערלה דזה
זה גורם מותר וה"י אמרינן בעלמא (י) ילדה שסיבכה צוקנה
צטלה. לשון אחר אם נטע האגוז של ערלה שהוא איסור הנאה
ולכשיגדל ונעשה נטיעה הצריכה
והרכיבה צאלין דהיתר מותר לאותן
פירות שטוען אחר זמן צאלין נמי
ע"י האילן של הימיר וקשיא לי צלא
הצריך וצלא הרכיב נמי איכא זה
זה גורם אגוז דאיסור וקרקע דהיתר:

שני ליה לר' יוסי צין עבודה כוכבים
לשאר איסורין. דאע"ג דבשאר
איסורין זה זה גורם מותר ס"ל
הכל אסור: **כרשיני** עבודת כוכבים.
של תקרובת עבודת כוכבים או
שעצום: **סבור**. עד שתלה ממנה
כל שצא הוצל ותהא צורה ולא יזרענה:
סרוה. מכחש: **מאי** לאו הא. דקתני
שדה תורע ר' יוסי היא דשמעינן ליה
דלמא (ט) גבי ערלה זה זה גורם מותר
ה"י תורע והזרעים גדלים ע"י וכל
דאיסור וקרקע דהיתר (ט) דלא שאני
ליה צין עבודת כוכבים לשאר איסורין
וקשיא אמתי' ופרה תשחט ותאכל
שאף היא הימיר גדילה קודם לכן ע"י

הגרות הב"ח
(א) גבי גמיר בציבורא
אסור ואי גמיר בסימיה
מותר צין סלקיה:
(ב) שם לדברייהו דרבנן
קאמר: (ג) שם חזרו לי
מיהא. י"ב פירוש ארו ל'
לסכמייה דזה זה גורם
דאיסור היא ומהי אף
ירקות צינות הגמיר
אסור: (ד) רש"י ד"ה
והצריך והרכיב או הצריך:
(ה) ד"ה מאי לאו וכו'
וקרקע דהיתר ופרה
תשחט ותאכל וכו' שאר
אכילות לאו אפי' בין
עבודת כוכבים לשאר
איסורין וקשיא אמתי'
האיסורין: (ו) ד"ה אלא רבנן
וכי' בסוף מותר ובש"ס
נפלו בבת אחת עד
שיהא: (ז) ד"ה אלא לעולם
וכי' ר' יוסי היא דשמעינן
וכי' ולא שני ליה בין
עבודת כוכבים: (ח) תוס'
ד"ה שם טעם וכו' ואינו
לשון וכו' בלתי זקן וכו'
נמו ילדה שסיבכה צוקנה
דעטלה אין הגדון דומה
לראיה דהאיא אפילו למ"ד
זה זה גורם אסור מותר
דכיון שסיבכה צוקנה
טבלה וכן משמע לשון
עטלה: (ט) ד"ה שם י"ב
טבל ומעשר ע"י. י"ב ע"י
צפ"י כל שעה דף לר':
(י) ד"ה והא רבנן וכו'
נטע או הבריך או
הרכיב לאו וכו' עצמו
הוא מותר: (יא) ד"ה עד
שיהא וכו' מדר' אלעזר
שנעט לרבנן. י"ב ונכר
הכי דקאמר אלא רבנן
דשאור שפיר פריך אלא
רבנן דשאור דלמא שני להו
צין עבודת כוכבים לשאר
איסורין משום דשני למימר
ד"ה דשאור ס"ל [ואחר
האחרון אלא דא אפי' לא
קדם וסלקיה [דנשאר
איסורין] זה זה גורם
מותר אפי' לר"א:
(יג) ד"ה יולריך וכו' כרשיני
אחד:

נראה לפרש הנחת הפת ויחיא דלא פליג ר"א ברישא (ל) חדש יומין
להתיר להולין הנחת עיסה שהוסק צפן לים המלח:
נתעברה באחרות. לא גרס ר"ת אחרות באחרות וכן צמשת
מצינו בתנן דכלאי הכרס דמיימי צפ"ק דבינה (ד) ג' (א):
לא גרים ליה ומציא ראייה מדאסר שמואל פ' התעורר (ז) (ב) (ע).
ספק ספיקא ודחיק התם לאשכוחי תנא דסבר כוותיה וזריח להציא
מדריבי יהודה דצרייתא דרמוני צאדן דאסר צפסק ספיקא והולך
לדחוק סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא דשמואל דוקא בעבודת
כוכבים אוקר דקאמר התם הנח לעבודת כוכבים שספיקא אסורה
עד סוף העולם ואי גרסינן ליה הכא לייתו תן משנה לצעודת
כוכבים קיימא וכן ואי גרסינן ליה נמי בציבילי בתנן היה לו להציא
המשנה דר"מ וימנא סבר כוותיה בחדא ור"י צר בריך אומר
דשפיר גרסינן ליה הכא והתם ודלמא ליכא אלא חדא ספיקא
דה"פ ואחרים באחרים כל אותן אחרים נעערו באחרים או
אפילו רובן דליכא לנימיר איסורא צרובא איתיה דה"י אמר
תלמודא התם גבי טעמא של עבודת כוכבים נפלה לתוך מלאה
טעמת כולן אסורות פירשו ששים למקום אחד וארבעים צמקום
אחד הארבעים מותרים דלמרינן איסורא צרובא איתיה (ז)
אג

נמיר זה זה גורם וצטלה שני את הראשון: **אכל** אם לא קדם וסילק
אם האיסור אסור. שאע"פ שפול הימיר בצוקף אסור דזה זה גורם
אסור ולרבנן זה זה גורם מותר: **משום דאחר אסור אפי' צלא**.
דקאמר גמירו צאלין אסור גמירו בהיתר מותר אכל היכא דנפלו צנת
אחת לעולם קאמר לך זה זה גורם מותר ס"ל: **נטל הימנה עיסה**.
מן האשירה. מתני' היא: **חדש יוסף**. שהרי נעשה והוחזק מאיסורי הנאה:
ישן. שכר הוחזק ואין היסקין לחזקו אלא לאפות: **יוצן**. שלא יאפו
בהיסק זה ומנא שאל נהנה: **אפה** אפה. צין בחדש שאנו וחזר
והיסקין בעזי הימיר צין ציפן בהיסק של עזי איסור היה ליה צתרייהו
זה זה גורם שהפת שגאפית צו צחדש בהיסק שני צאה ע"י גורם
דאיסור שנתחזק בה התגור מראשיתו וגורם הימיר דהאי היסק קתני
הפת אסורה לר"א עד שיוליך הני דמי עזים דאיסור לים המלח. אלמא
זה זה גורם אסור: **אלא רבנן דשאור**. פליגי עליה ואמרי זה זה
גורם מותר דקתני אפי' נפל איסור צוקן (י) וכ"ש נפלו צנת אחת
מותר עד שיהא צאיסור לצדו כדי לחמץ: **אלא לעולם** הא. דקתני שדה
תורע ר' יוסי (י) דשמעינן ליה גבי ערלה דלמיר מותר וגבי עבודת
כוכבים דקאמר [מג:] שוחק וזורה לרוח ולא שני צין עבודת כוכבים לשאר
איסורין וטעמא דלאו כדשנינן [מג:] משום דאזיל לציבור הוא דקשיא לך ר'
יוסי ומתני' דרבנן דלברייהו דרבנן קאמר להו ליעידכו דקאמרימו
זה זה גורם אסור דקאמרי אכל לא צממות החמה מפני שהלל יפה להן אודו לי נמי צימות הגשמים דאיכא נמי גורם דנטיעה ורבנן אמרי ליכא
גורם דאיסור דמה שהציתו צנטיעה פגמו צלא: **צוצל** עבודה כוכבים. שאל מדס פרים ועגלים הנשחטים לעבודת כוכבים דתקרובת עבודת כוכבים
הן ואסורין בהנאה אכל אמר וכל זה לעבודת כוכבים אינו נאסר כדתינא (לעיל מד:) אין הקדש לעבודת כוכבים: **הלכה** ר' יוסי. דזה זה גורם מותר:
מתני'

לא קדם וסילק דליכא זה זה גורם, גמירו בציבור אסור, אכל צנת אחת, אם נפלו באחת דליכא גמירו בציבור, הכי נמי דשרי, דזה זה גורם מותר (שם). יולריך הנאה לים המלח. דמי עזים, מכל מקום שמעינן ליה כל כמה
דלא ממניי הנאה לים המלח מודה הוא למ"ך צין אחרש יוצן צין אשן יוצן צין איסור פת, אלמא צין דקתני מדרש יומין אית ליה זה זה גורם אסור (שם).